

Landsstyreformandens nytårstale 1. januar 2002.

Kære landsmænd.

Jeg vil gerne takke alle borgere i dette land for året, der er gået. Jeg vil takke jer for den indsats, I hver især har ydet, for jeres familie, for jeres arbejde og for jeres land. Jeg ønsker alle borgere i Grønland et lykkebringende og fredfyldt nyt år.

Jeg vil gerne på Landsstyrets vegne sende en hilsen til Hendes Majestæt Dronningen og det danske kongehus, Folketinget og den nye danske regering samt Færøernes Lagting og Landsstyre.

Ligeledes vil jeg gerne overbringe mine bedste hilsner til de af vore landsmænd, der opholder sig i Danmark og i andre lande, og ikke mindst til vore børn og unge.

Vi har alle set tilbage på året, der gik, og vore tanker har været med vore kære. Vi har også talt om, hvad det næste år vil bringe.

Nogle har fejret det nye år sammen med familien, andre har fejret nytåret i gode venners lag. Men vi husker, at der også er mange iblandt os, som har været ensomme, fordi de bor langt væk fra deres familie. Både her i landet og ude i den store verden. Årets højtider er netop familiernes tid, og jeg sender en kærlig tanke til dem, der har måttet tilbringe julen og nytåret uden deres familie.

Omsorg og kærlighed for det enkelte menneske, det er vor styrke. Det er den kraft, vi kan vokse fra, og det er mit inderste ønske, at vi her i landet vil blive stadigt bedre til at tage vare om vores familie og vore medmennesker.

Tak til alle jer, der aktivt arbejder for at vore børn og unge får et større selvværd og tro på livet. Det er af yderste vigtighed, at vore børn og unge alle får muligheden for at udfylde en meningsfuld rolle i dette samfund. Til glæde for dem selv, og til glæde for os alle.

Dette er vor vigtigste opgave på vejen mod et bedre og stærkere samfund. At give vore børn og unge et godt og meningsfuldt liv. Dette kan vi ikke blot overlade til kommunerne og hjemmestyret. Vi voksne er nødt til at drøfte den måde, vi lever vort liv på, og om den måde vi opdrager vore børn på, er den rette.

Det er mit håb, at de unge, der deltager i den politiske debat, som vi har set det i det sidste års tid, aktivt vil indgå i det politiske arbejde og bidrage til demokratiet med deres synspunkter og visioner for fremtiden. Vi har brug for de unge mennesker som aktive deltagere i demokratiet. Også dér, hvor de nødvendige beslutninger skal træffes.

Det er ungdommens ret at demonstrere, det er ungdommens styrke at udtrykke vrede, når de er utilfredse med tingenes tilstand.

Men der er andre og bedre måder, I kan deltage i debatten om, hvordan vi kan udvikle vort samfund. Det er vigtigt, at jeres tanker om fremtiden kommer til udtryk og indgår i det politiske arbejde, ikke mindst i denne tid, hvor vi skal tage stilling til målene for et Grønland, der står på egne ben.

I unge har ungdommens uforfærdede gåpåmod. Det er jer, der skal give vort land kraft og styrke. Og selvom "Livet leves forlæns, men forstås baglæns", som filosofen Søren Kirkegaard har udtrykt det, så er det jeres energi og viljestyrke, der er brug for nu.

Selvstyrekommissionen vil i år fremlægge sin betænkning om, hvordan vi skal arbejde hen imod et selvstyrende Grønland. Jeg glæder mig til at se resultatet af selvstyrekommissionens arbejde og til at deltage i debatten.

Men eet kommer vi ikke uden om: Det kommer til at koste hårdt arbejde at opnå selvstændighed. Det er en kendsgerning, at uddannelse er vejen frem. Uddannelse på alle niveauer. Vi er nødt til at dygtiggøre os, og vi er nødt til at slide i det, for at opnå resultater. Det kræver hårdt arbejde at opnå større færdigheder, men efter en stor indsats, giver det stor tilfredsstillelse at høste resultaterne af dette arbejde.

Alle de, der er arbejdsgivere eller ledere må aktivt forholde sig til, hvordan vi kan fremme og udvikle vores vigtigste ressource, nemlig vore medarbejdere. Hvordan kan vi bedst mindske behovet for ny arbejdskraft udefra, og hvordan kan vi bedst få gavn af de mange gode tilkaldte medarbejdere, vi har her i landet.

Et godt arbejde og en god arbejdsplads er en investering, der ikke behøver at koste dyrt på finansloven eller for arbejdsgiverne. Men det kræver, at alle de ansvarlige, både i det offentlige og i det private, afsætter tid til at skabe et godt arbejdsmiljø for de ansatte. Der er behov for, at vi tænker nye tanker, og at vi giver det den nødvendige tid til omtanke.

Dette bringer mig videre til Atuarfitsialak. Jeg vil med det samme sige, at jeg har en stor sympati for alle, der underviser i vore skoler, nogle gange under vanskelige vilkår.

Vi skal i løbet af foråret tage endeligt stilling til den store reform af folkeskolen. Det er et vigtigt skridt, vi skal tage nu, men igen må jeg sige: En bedre folkeskole er ikke noget, som det offentlige kan klare alene. Al erfaring viser at det er altafgørende, at forældrene støtter op om deres børns skolegang.

Gennem den nye skole kan vi lægge fundamentet for en positiv udvikling for de kommende generationer. Her er tale om en langtidsinvestering, der er meget omkostningskrævende, men ikke desto mindre nødvendig.

I bestræbelserne på at sikre gode og rigelige uddannelser for vore børn og unge vil den kommende universitetspark i Nuuk være et vigtigt skridt. Hvis vi får planerne ført godt ud i livet, vil det også lykkes os at få samlet alle de gode kræfter, der findes indenfor de videregående uddannelser. Vi vil få opbygget et spændende universitetsmiljø, der kan tiltrække mange af de dygtige unge, og give dem en god uddannelse.

Ungdommens styrke og vilje har som sagt glædet mange iblandt os. Vore elskede håndboldpiger har gjort det igen. De har deltaget i

Verdensmesterskaberne for første gang. Selv om de ikke kom hjem med medaljer, så har de vist, at vi sagtens kan deltage på niveau med de store nationer i verden. Tak for det til pigerne og de mange i idrættens verden, der har bragt vore unge mennesker til flotte resultater. Tak til alle de frivillige, der arbejder i sportsklubberne for børnene og de unge i hele landet.

Jeg vil ikke undlade at udtrykke min glæde over de initiativer, der er taget her op til det store arktiske idrætsstævne Arctic Winter Games, der holdes i Nuuk i marts måned. Jeg glæder mig til arrangementet, hvor Nuuk og Eqaaluit vil syde af liv og gæster i en god uges tid.

Det er glædeligt at se, hvordan Grønland på så mange positive måder bliver præsenteret for vores omverden. Både i sport, i kultur og i politik. Vi er i Landsstyret meget tilfredse med, at Grønland nu er en god samarbejdspartner til EU, hvor alle landene i EU er bevidste om vores eksistens. Den arktiske del af verden er kommet på dagsordenen i EU – vi taler om "Det Arktiske Vindue" – og jeg ser med forventning frem til, at Grønland får gavn af et styrket samarbejde med EU.

Her i anden halvdel af 2002 er det Danmarks tur til at være formand for EU, og det har givet os mulighed for at tilbyde at være vært for en EU-ministerkonference i Ilulissat i august måned, hvor vi vil benytte muligheden til at præsentere vores del af verden på bedste vis over for de mange gæster fra EU's medlemslande.

For os i Grønland, som altid har været afhængige af naturens levende og fornybare ressourcer, eksisterer der i dag en lang række barrierer. Disse barrierer gør, at vi hæmmes i vore muligheder for at skabe en moderne økonomisk og social udvikling, baseret på et godt samfund og en bæredygtig udnyttelse af vores ressourcer. Derfor er det vigtigt, at vi tager aktivt del i det internationale arbejde, hvor man træffer beslutninger, som har indflydelse på vores liv og muligheder.

Miljøspørgsmålene er noget, der optager hele verden. Det er vigtigt at forholde sig til, både i verdenssamfundet og på det lokale plan. Vi er her i landet blevet mere opmærksomme på, hvor vigtigt det er at forholde

sig på en fornuftig og ansvarlig måde til vore levende ressourcer. Vi kan ikke høste de levende ressourcer umådeholdent. Vi er nødt til at respektere grænserne for, hvor meget de enkelte arter af fugle, fisk og dyr kan tåle af fangst. På samme måde er vi nødt til at tænke på de kommende generationer, når vi fastlægger politikken for udnyttelse af vore levende ressourcer.

Den 11. september sidste år skete der noget, der vil præge vort liv i mange år fremover. Vi har med udgangspunkt i terrorangrebene måttet erkende, at ingen af os kender morgendagen.

Terrorangrebene har sat tilstedeværelsen af Thuleradaren i relief. Landsstyrets holdning til anvendelse af Thule-radaren i fremtiden har hele tiden været og vil fortsat være, at den ikke må blive en del af en oprustning og et nyt våbenkapløb. USA har nu opsagt ABM-traktaten, men der er håb om, at Rusland og USA vil indgå en ny aftale om stabilitet og nedrustning. Landsstyret vil følge denne situation nøje og løbende forholde sig til de oplysninger, der fremkommer.

Som jeg sagde før, så kommer vi tættere og tættere på den verden, der ligger udenfor Grønland. Og det forpligter os til fremover at passe og pleje vore forbindelser til omverdenen. Vi er meget afhængige af hinanden og hinandens tjenester. Vi er afhængige af vores indsats i videreudviklingen af det moderne industrisamfund, som forlængst er indført her i landet.

Vore fiskeprodukter konkurrerer med andre landes produkter, og vi skal leve op til kundernes krav om stadig bedre kvalitet på vore eksportprodukter på det internationale marked. Hjemmestyret har forpligtet sig til at leve op til de økonomiske, organisatoriske og konkurrencemæssige tiltag, der skal til, for at leve op til forventningerne til de offentlige selskaber, som for eksempel Royal Greenland og Nuka A/S.

Dette forudsætter imidlertid også et godt tilrettelagt samarbejde med de enkelte kommuner, organisationerne og ikke mindst fiskerne selv. Og jeg er sikker på at den nye ledelse i Royal Greenland vil leve op til et godt og konstruktivt samarbejde med alle de involverede parter. En ting er nemlig sikker: Hver og en af os er nødt til at leve op til de

forventninger, som samfundet har til os, både når det drejer sig om at udnytte vore fiskekvoter fuldt ud, og når vi skal sikre at fisken produceres på en perfekt måde til kunderne ude i verden.

Landsstyret har netop givet den første tilladelse til eksport af vand og is, og det giver os håbet om udviklingen af en ny eksportsektor baseret på vore egne råvarer. Også her vil det forpligte, så vi leverer råvarer af fineste og reneste kvalitet.

Vi kan nok ikke tilfredsstille alle parter på en fuldt ud perfekt måde. Men vi har, hver især, et ansvar for vort liv, vort arbejde, vor uddannelse og de opgaver, der påhviler os i et samfund som dette. Ingen af os må føle sig alene i denne verden. Du har din far eller mor, søskende eller familie, der hjælper dig og tænker på dig hver dag. Du har venner og bekendte, og hele samfundsmaskineriet er parat til at hjælpe dig, hvis det skal være. Så længe du kan, hjælper du dig selv og andre.

Vi må alle sammen huske på, at vort samfund også er vort hjem. Der skal være plads til os alle. Ingen må forskelsbehandles på grund af race, tro, sprog eller anden herkomst. Vi har love og spilleregler, som skal følges, hvis vort samfund, vort hjem, skal fungere som et godt hjem for os alle sammen.

At vi har forskellige opfattelser af tingenes tilstand, det skal aldrig få os til at vende ryggen til vort samfund. Der er mange gode kræfter i os, der vil noget godt for vort samfund, og det skal vi kun være glade for. Det giver gode resultater. Ikke hver gang, men i de fleste tilfælde, så går det jo godt.

Vi er vidende om, og stolte af, at vi har klaret os godt i løbet af de 21 år under vort hjemmestyre. Det forhindrer os ikke i at ønske større selvstændighed i samarbejde med andre. Det gælder først og fremmest Danmark, som vi har et godt samarbejde med. Udviklingen kræver, at vi gennem gode uddannelser i bredeste forstand overtager alle samfundets funktioner, til glæde for os selv og vore omgivelser. Dette skal vi vel vidende, at mange dagligdags ting fortsat skal importeres udefra. Og det kræver en evne til et godt samarbejde at fastholde den udvikling, der

er godt i gang. Efter min opfattelse er grundlaget for en positiv udvikling i vort elskede land allerede lagt.

Kære landsmænd i byer og bygder eller afsidesliggende fåreholdersteder, til alle fra Station Nord til kap Farvel, jeg vil endnu engang sige jer tak for året, der gik. I det forgangne år har hver og en af jer ydet jeres bedste, og varetaget jeres pligter til glæde for jer selv og andre. Det være sig på fabrikkerne, i butikkerne, på hospitalerne, i skolerne, ja overalt, på alle arbejdspladserne her i landet. Jeg er sikker på, at det gode humør I udviser på arbejdspladsen, det er med til at gøre tilværelsen nemmere for os alle.

Lad os her, på tærsklen til et nyt år, glædes sammen ved at vi lever i et fredeligt land, hvor demokrati og gensidig respekt er grundlaget for vores liv og omgang med hinanden.

Godt Nytår, og må Herren stå os bi i vore ord og handlinger.